

Kern

I N T E G R I T E I T , K U N D I G H E I D , Z O R G

Waar

C O M P L I A N C E

O N P A R T I J D I G H E I D

E F F E C T I E V E C O M M U N I C A T I E

den

Koninklijk Actuarieel Genootschap

2 voorwoord

Kernwaarden

Het Koninklijk Actuarieel Genootschap (AG) kent een gedragscode. Deze code is afgeleid van het Reglement van Orde (RvO). De gedragscode benoemt een aantal kernwaarden/gedragsprincipes:

- ⦿ **integriteit, kundigheid en zorg**
- ⦿ **compliance**
- ⦿ **onpartijdigheid**
- ⦿ **effectieve communicatie**

In deze publicatie zijn deze kernwaarden – die voor zowel de actuaris AG als de actuariële analist AG gelden – opgenomen. Het initiatief voor het formuleren van kernwaarden is afkomstig van het Bestuur van het AG en dateert van 2012. De kernwaarden zijn in januari 2023 geactualiseerd door de AG-Commissie Kwaliteitszorg.

Het belang van kernwaarden

Het is voor de actuariel professional, de beroepsvereniging en vanuit maatschappelijk oogpunt van belang dat er een normenkader is voor de invulling en uitoefening van het beroep. Dit normenkader komt onder meer tot uiting in:

3

- Beroepskwalificaties, opleiding en (verplichte) Permanente Educatie;
- Standaarden voor de uitvoering van (specifieke) actuariële werkzaamheden;
- Gedragsprincipes.

De gedragsprincipes of kernwaarden – de basisvoorwaarden voor houding en gedrag – zijn vastgelegd in het Rv0. In dit “kernwaardenboekje” zijn deze gedragsprincipes nader uitgewerkt. Het ondersteunt de leden met de Actuaris AG-titel of Actuariel Analist AG-titel – dat als een keurmerk wordt ervaren – om zorgvuldig volgens deze kernwaarden te werken.

Door de nadere uitwerking is het zowel voor de maatschappij, de belanghebbenden als voor de leden van het AG helder wat die gedragsprincipes zijn.

Dit kernwaardenboekje zegt verder iets over het werk van de actuariel professional, waarin wij professionaliteit, transparantie, kwaliteit en maatschappelijke verantwoordelijkheid willen benadrukken. De kernwaarden zijn richtinggevend en worden tussentijds aangepast als maatschappelijke ontwikkelingen en ontwikkelingen in het actuariële beroep daartoe aanleiding geven.

Utrecht, januari 2023

4

**integriteit,
kundigheid
en zorg**

Zoals bepaald in het Rv0 zal de actuariel professional de handelingen in de uitoefening van het beroep uitvoeren met integriteit, kundigheid en zorg. Maar wat houdt dit nu precies in?

Integriteit

Uiteraard houdt integer handelen in dat de actuariel professional zich gedraagt met de bij het beroep passende verantwoordelijkheid, dat niet wordt gehandeld in strijd met de wet, de openbare orde of de goede zeden, dat men zich correct gedraagt en de vertrouwelijkheid van ontvangen documenten respecteert. Maar wat als men in een situatie terechtkomt, waarbij één of meer van deze uitgangspunten "schuren", wat dan?

In de opleiding tot actuaris en actuariel analist wordt aandacht besteed aan integer handelen. Wellicht een niet al te moeilijk

integriteit

onderwerp als iets duidelijk tegen de integriteitsregel indruist en er geen andere uitgangspunten van integriteit in het geding zijn. Dat kan anders zijn als het gaat om situaties waarin wél meerdere uitgangspunten in het geding zijn en het moeilijk is om aan al deze uitgangspunten tegemoet te komen. Wat bijvoorbeeld te doen als de actuariel professional tegen vermoedens van dubieuze boekhoudpraktijken aanloopt? Behoort dan

nog steeds de van de opdrachtgever ontvangen informatie vertrouwelijk te worden behandeld? Of als er twijfels bestaan over de betrouwbaarheid van de aangeleverde informatie en de afgesproken dan wel wettelijk opgelegde uiterste rapportagedatum nadert? Wat dan te doen? Lastige vraagstukken, waarbij je zelf niets verkeerd hebt gedaan en toch opeens in een moreel dilemma terechtkomt.

Omgaan met een dilemma

Bij morele vraagstukken moet een keuze worden gemaakt op basis van een zorgvuldige afweging en moet men deze keuze aan zichzelf en aan anderen kunnen uitleggen. Om tot een zorgvuldige keuze te komen, moeten onder andere de volgende zes vragen¹ beantwoord kunnen worden:

- 6
  - ⊙ Welke beslissing moet ik nemen?
    - Wat is de problematiek en welke handeling overweeg ik?²
  - ⊙ Wie zijn de belanghebbenden?
    - Van welke partijen worden de rechten of belangen geraakt door de beslissing?
  - ⊙ Wat zeggen de relevante beroepsregels, richtlijnen en afspraken?
    - Welke kaders kunnen helpen bij de te nemen beslissing?
  - ⊙ Welke argumenten voor en tegen zijn aan te voeren?
    - Welke argumenten zijn er om de handeling wel uit te voeren en welke om de handeling niet uit te voeren?
  - ⊙ Wat is de conclusie?
    - Welke conclusie is op te maken uit de voor- en tegenargumenten? Formuleer deze conclusie duidelijk en geef aan welke argumenten de doorslag hebben gegeven. Zijn er mogelijkheden om de eventuele schade te verminderen die bepaalde belanghebbenden ondervinden?
  - ⊙ Volg ik de conclusie ook op? Voer ik de handeling ook uit?
    - Sta ik achter de conclusie? Kan ik mijzelf in de spiegel blijven aankijken? Kan ik het ook aan anderen uitleggen? Ga ik het daadwerkelijk doen?

Meerwaarde van het beantwoorden van vragen

Het beantwoorden van deze vragen levert op meerdere manieren meerwaarde op. Allereerst is op deze manier een zorgvuldig onderbouwde keuze te maken. Dat kan de onderbouwing zijn van de keuze die intuïtief al was gemaakt. Het kan ook zijn dat het bij de beantwoording van de vijfde vraag duidelijk wordt dat een andere keuze beter te onderbouwen is. Ook dat is meerwaarde, omdat de beantwoording van de vragen tot een beter en zorgvuldiger oordeel leidt.

De meerwaarde van het beantwoorden van deze vragen zit ook in het feit dat de belangen van alle partijen in kaart worden gebracht. In een eventueel gesprek met partijen kan worden aangegeven dat hun belang is meegenomen in de afwegingen, maar dat daaraan om andere redenen niet (volledig) tegemoet kon worden gekomen.

Het op deze manier omgaan met een dilemma geeft meerwaarde die verder gaat dan het dilemma zelf. Het is een manier van nadenken over morele vraagstukken die in allerlei overlegvormen kan worden toegepast.

1 – Ontleend aan het morele intervisiemodel, Nyenrode Business Universiteit.

2 – Iets niet doen, kan in voorkomende gevallen ook een handeling zijn.

Kundigheid

Kundigheid

Het gaat hier om de vakkundigheid van de actuariel professional, het goed zijn in het vak. Daaronder vallen begrippen als deskundigheid, capaciteit, competentie, expertise, kennis van zaken en vakkennis. Het RvO geeft in dat kader aan dat de actuariel professional alleen handelingen verricht als hij/zij daartoe competent is en daarvoor voldoende ervaring heeft.

Eén van de vereisten voor een goede beroepsuitoefening is dat professionaliteit en deskundigheid op peil worden gehouden. Dit is een eigen verantwoordelijkheid van het lid AG en wordt door het AG gefaciliteerd via een systeem van verplichte Permanente Educatie (PE).

De beroepsprofielen beschrijven de kerntaken van de actuariel professional en de vereiste competenties. De kerntaken omvatten vakinhoudelijke taken en meer generieke taken waarbij ook vakinhoudelijke elementen een rol spelen.

Vakinhoudelijke kerntaken

1. Waarderen en vaststellen kapitaal
2. Risicomanagement
3. Productontwikkeling en -beheer
4. Accounting en control

Generieke kerntaken

5. Rapporteren en adviseren
6. Analyseren en valideren
7. Kwaliteitszorg
8. Proces- en projectbesturing
9. Communiceren
10. Data Science

Wat de vereiste competenties betreft, beschikt de actuariel professional over:

1. Kennis
2. Vaardigheden
3. Gedragsvaardigheden
4. Houdingsaspecten
5. Ethiek

Een meer uitgebreide toelichting op deze kerntaken en competenties is uiteraard te vinden in de beroepsprofielen zelf.

Uit de beroepsprofielen blijkt verder dat de actuariel professional over vakinhoudelijke deskundigheid (expertise) dient te beschikken op een breed terrein van financiële risicoprocessen:

1. **Werkterrein:** de actuariel professional heeft specialistische kennis van financiële risicoprocessen op het gebied van verzekeringen, pensioenen en financiële dienstverlening (toepassen van actuariële wetenschap). De actuariel professional kan zijn kennis en de door hem gebruikte methoden en technieken ook breder inzetten in andere industrieën/sectoren zoals de bankensector en de energiesector.
2. **Risico-expertise:** de actuariel professional hanteert een adequate benadering van moeilijk voorspelbare risico's; hij onderkent risico's die het aangaan van specifieke verplichtingen met zich meebrengen, waarbij hij ook de asset-kant van de balans betreft; de actuariel professional maakt risico's kwantificeerbaar, inzichtelijk en beheersbaar. Ook maakt hij inzichtelijk in hoeverre risico's, op zichzelf en in hun onderlinge samenhang, binnen de risicobereidheid van de organisatie passen.
3. **Risico-exploitatie:** de actuariel professional heeft inzicht in het in de markt verhandelen van risico's en kan deze risico's als potentiële resultaatbronnen zien.
4. **Risicowaardering:** de actuariel professional kan risico's vertalen in financiële waarden die bruikbaar zijn bij het dragen van en het rapporteren over of verhandelen van risico's.

5. **Visie:** de actuariel professional heeft een heldere visie op mogelijke toekomstige ontwikkelingen en daarmee de mogelijkheid tot het beheersen van risico's.

6. **Helicopterview:** de actuariel professional heeft een goed inzicht in de algehele financiële positie, kent alle ins en outs, kan verbanden leggen en strategische adviezen geven.

7. **Professionele attitude:** De actuariel professional heeft een hoog niveau van beroepsethiek en een hoog verantwoordelijkheidsniveau, waardoor derden (waaronder opdrachtgevers en klanten) mogen vertrouwen op de juiste deskundigheid van zijn adviezen en oordelen. De actuariel professional is onafhankelijk, handelt integer en is zorgvuldig. Door permanente educatie houdt hij zijn kennis en expertise actueel.

Het AG is de beroepsvereniging van actuariel professionals in Nederland. Het AG stelt zich ten doel de vakkundigheid van haar leden en de opleiding tot actuaris en actuariel analist op een kwalitatief hoog niveau te houden. Daarbij is het een vereiste dat actuariel professionals zelf hun (vak)kennis op peil houden.

Zorg

In het Rv0 is kort samengevat opgenomen dat de actuariële professional erop toe ziet – door het inrichten van adequate processen – dat de juistheid en compleetheid van de werkzaamheden wordt gewaarborgd.

In meer brede zin kan dit worden weergegeven met zorgvuldigheid: een actuariële professional verricht met zorg en aandacht zijn of haar werkzaamheden. Daarbij moet niet alleen worden gedacht aan de

rekenkundige juistheid van het werk, maar ook aan diegenen die door de actuariële werkzaamheden worden geraakt. Een zorgvuldige actuariële professional heeft aandacht voor de belangen van de belanghebbenden.

Dit betekent dat de actuariële werkzaamheden niet mechanisch worden uitgevoerd, maar in een bredere (maatschappelijke) context worden geplaatst, ook vanuit de opvatting dat een maatschappelijk taak wordt vervuld. De

actuariële resultaten staan niet op zichzelf, maar moeten verantwoord passen in het geheel van resultaten. Ze moeten bijdragen aan een goed voorbereide besluitvorming en leiden tot informatie en inzichten op basis waarvan de belanghebbenden afgewogen keuzes kunnen maken en besluiten kunnen nemen.

compliance

Het Engelse werkwoord 'to comply' betekent 'voldoen' of 'naleven'. In de financiële sector wordt de term 'compliance' gebruikt voor de naleving van wet- en regelgeving. Maar wat betekent compliance voor de actuariel professional? En is het voorkomen van non-compliance een doel of wil de actuariel professional vanuit zijn overtuiging compliant zijn?

Een binnen de financiële wereld veel gebruikte definitie is: *'Compliance is het geheel van maatregelen dat zich richt op de implementatie, handhaving en naleving van externe wet- en regelgeving, alsmede op interne procedures en gedragsregels om te voorkomen dat reputatie en integriteit worden aangetast.'*

Ontstaan van compliance

De financiële sector heeft een ruime historie op het gebied van regelgeving. Rond 1990 doet de term compliance zijn intrede in Nederland. Vanaf 2000 is er toenemende aandacht voor het begrip compliance in de media en de publieke opinie, onder meer door de beurschandalen rond Enron en Ahold.

Mede door de verankering van Europese richtlijnen in nationale wetgeving is het aantal verplichtingen sterk toegenomen. Dat maakt de noodzaak van compliance voor Nederlandse instellingen groter. Ook de AFM en DNB richten hun toezicht sterk op naleving van wet- en regelgeving.

Enkele voorbeelden van de introductie van compliance in Nederland zijn de oprichting van het Nederlandse Compliance Instituut (NCI), het ontstaan van een Nederlandse Vereniging van Compliance Officers (VCO) en het Tijdschrift voor Compliance voor de Nederlandse compliance-professional.

Compliance in het actuariële domein

Compliance ziet toe op good governance. Het draagt zorg voor een transparant, integer en zorgvuldig besluitvormingsproces. Financiële instellingen besteden veel aandacht aan het opnemen van compliance binnen de governancestructuur. Diverse vakbladen en opleidingen spelen daarop in met specifieke thema's.

Ook binnen het AG staat governance nadrukkelijk op de agenda. Vanuit forums komt vooral naar voren dat het draait om effectieve governance. Het afvinken van de wettelijke voorschriften is weliswaar een vereiste maar de actuariel professional moet regelmatig inzicht creëren in de werking van de regels en kritisch blijven 'hoe' de cijfers en beoordelingen tot stand zijn gekomen.

compliance

Good governance staat gelijk aan duidelijkheid, verantwoordelijkheid en daadkracht. Er zijn duidelijke afspraken, iedere partij neemt zijn verantwoordelijkheid en laat met nadruk zien dat de organisatie als geheel zijn doelen kan bereiken.

12

Compliance voor de actuaarief professional

Voor de actuaarief professional geldt ook een Compliance-regeling die als gedragsprincipe in het RvO is vastgelegd:

1. De actuaarief professional dient de in de actuariële praktijk van toepassing zijnde technische en professionele normen in acht te nemen en dient zich te houden aan alle relevante beroepsreglementering, aanwijzingen, leidraden en vergelijkbare documenten die formeel zijn vastgesteld of bekrachtigd door het Koninklijk Actuaarief Genootschap, rekening houdend met hun scope en status.
2. De actuaarief professional is onderworpen aan het Reglement voor de Rechtspraak zoals dat is vastgesteld door het Koninklijk Actuaarief Genootschap.
3. De actuaarief professional, die in dienstverband werkzaam is op het grondgebied van een EU-staat, of daar gevestigd is, en regelmatig aldaar actuariële diensten verleent, is gehouden zich aan te melden als lid bij de (of een van de) actuariële vereniging(en) in de desbetreffende EU-staat, die het Agreement tussen de EC-Associates heeft/hebben ondertekend. Dit lid is niet van toepassing op de actuaarief analist.

Naast de geldende wet- en regelgeving is de actuaarief professional dus ook gebonden aan de compliance die door het AG is vastgesteld. Het AG kent de verschillende uitingen in de vorm van:

1. Beroepsreglementering
2. Aanwijzingen
3. Leidraden
4. Overige uitingen

De status van de uitingen varieert op een schaal van “algemeen verbindend” tot “geen status in de beroepsuitoefening”.

1. Beroepsreglementering

De Beroepsreglementering omvat wet- en regelgeving, gedragsregels, actuariële standaarden en overige standaarden. Deze voorschriften zijn algemeen verbindend voor AG-leden op grond van de Statuten AG en het RvO.

2. Aanwijzingen

De Aanwijzingen omvatten praktijkhandreikingen en internationale standaarden. Deze publicaties zijn bedoeld om de actuaarief professional nadere aanwijzingen te geven over een specifiek onderdeel van de uitoefening van het beroep. Verwacht wordt dat AG-leden kennisnemen van deze aanwijzingen en deze overwegen voor zover relevant voor de opdracht. Een lid die deze aanwijzingen niet toepast, dient – ingeval van een materiële afwijking – de aard, de redenen en de gevolgen van de afwijking op een passende wijze toe te kunnen lichten.

Bij gelegenheid kan een *Actuarial Alert* worden uitgebracht naar aanleiding van een onvoorziene ontwikkeling. Een alert is bedoeld om de aandacht te vestigen op specifieke gebieden van actuariële werkzaamheden.

3. Leidraden

Leidraden zijn bedoeld om de actuaarief professional ondersteuning te bieden bij een specifiek onderdeel van de uitoefening van het beroep.

Ook hier is aan de totstandkoming van de publicatie een zorgvuldig proces van overleg en overweging voorafgegaan, maar anders dan bij Aanwijzingen, zijn AG-leden formeel niet verplicht de in de publicatie opgenomen standpunten te volgen.

13

4. Overige uitingen

Dit zijn studie- en discussierapporten, ledeninformatie en voorlichtingsmateriaal. De publicaties hebben geen status in het kader van de beroepsuitoefening, wel kan worden verwezen naar publicaties die een dergelijke status wel hebben.

Compliant zijn of non-compliance voorkomen?

Is het voorkomen van non-compliance het uiteindelijke doel of wil de actuariële professional vanuit zijn overtuiging compliant zijn?

Op non-compliance, het niet voldoen aan de wetgeving, staan behoorlijke sancties. Onder andere DNB en AFM kunnen sancties opleggen en toezicht op de naleving van de regelgeving is hun kerntaak. Dergelijke sancties zijn allereerst een financieel risico maar kunnen ook de organisatie of dienstverlening schaden, bijvoorbeeld door het intrekken van vergunningen. Hierdoor is voldoen aan compliance en het toetsen op de naleving daarvan, van belang omdat het deel uitmaakt van het risicomanagement van de organisatie.

De actuariële professional is uiteraard gehouden aan procedures van een werkgever maar is ook gebonden aan de voorschriften en bepalingen vanuit het AG. Een actuariële professional kan aangesproken worden op de door het AG opgestelde kernwaarden. Deze kernwaarden helpen om zorgvuldig aan de hand van kwaliteitsnormen te werken. En vanzelfsprekend zijn er sancties voor leden die zich aantoonbaar niet aan deze normen houden.

Naast het voorkomen van risico's kan compliance ook meerwaarde hebben voor een organisatie. Op basis van compliance kunnen organisaties een cultuur creëren die 'integer gedrag' stimuleert. Verder is het van maatschappelijk belang dat er vertrouwen is in de financiële wereld. Compliance is een hulpmiddel om dit vertrouwen te versterken waarbij continu moet worden uitgelegd wat het doel en meerwaarde is van wet- en regelgeving. Ook daarin ligt een professionele verantwoordelijkheid voor de actuariële professional.

compliance

onpartijdigheid

14

Onpartijdigheid – kort gezegd: zich niet door persoonlijke belangen of voorkeur bij zijn/haar oordeel laten leiden – is een begrip dat vooral geassocieerd wordt met de rechterlijke macht. Toch neemt ook in de actuariële beroepsuitoefening *onpartijdigheid* – naast *onafhankelijkheid* – een belangrijke plaats in, zo belangrijk dat het als gedragsprincipe in het Rv0 is opgenomen. Maar wat houdt *onpartijdigheid* nu precies in en waarin ligt het onderscheid met *onafhankelijkheid*?

In het Rv0 is objectief gezien eigenlijk maar één lid opgenomen over onpartijdigheid:

Artikel 6 – Onpartijdigheid

1. Een actuariel professional zal in het kader van zijn beroep geen handelingen verrichten waarbij feitelijk of in potentie sprake is van belangenverstrengeling, tenzij de mogelijkheid om op onpartijdige wijze op te treden niet is aangetast, en er sprake is van een volledige openbaarmaking van het potentiële of feitelijke belangenconflict.

Onpartijdigheid en onafhankelijkheid zijn begrippen die vaak in één adem worden gebezigd. Regelmatig is te lezen dat 'een onderzoek onafhankelijk en onpartijdig is

uitgevoerd'. Toch moet een zeker onderscheid gemaakt worden tussen beide begrippen.

Onafhankelijkheid is de eigenschap waarbij de actuariel professional op basis van eigen inzichten, eigen kwaliteiten en reproduceerbare (en traceerbare) bronnen, aantoonbaar in staat is zijn of haar werkzaamheden uit te voeren. Onafhankelijkheid is daarmee objectief.

Onpartijdigheid houdt in dat men bij het geven van een oordeel of het nemen van een besluit één persoon of partij niet bevoordeelt boven de andere en dat men zich niet laat leiden door persoonlijke voorkeuren. Dat laat een zekere speelruimte toe om een standpunt te bepalen, waarbij de uitkomst niet per se

eenduidig hoeft te zijn. Onpartijdigheid laat daarmee een bepaalde mate van subjectiviteit toe waarbij ook integriteit een rol kan spelen; het bevat ook het alert zijn op onbewuste vooroordelen.

16

Onafhankelijkheid zorgt ervoor dat de actuariële professional op basis van zijn of haar professionele kwaliteiten een objectief oordeel vormt. Onpartijdigheid zorgt ervoor dat belangenverstremgeling (of de schijn van belangenverstremgeling) daarbij wordt voorkomen. Oordeel en besluitvorming vinden op die wijze objectief plaats en wordt niet beïnvloed door de belangen van andere partijen.

Ondanks het feit dat wettelijke bepalingen en beroepsreglementering een kader bieden, kan het in de praktijk minder gemakkelijk zijn als er meer (juiste) oplossingen zijn waaruit een keuze kan worden gemaakt. Uiteraard kan de actuariële professional op basis van eigen inzichten beoordelen of bijvoorbeeld een voorziening al dan niet juist is vastgesteld, maar een partij kan er baat bij hebben om tot een wat andere voorziening te komen. Die partij kan dan bij de actuariële professional

misschien de grens verkennen tot waar hij/zij bereid is te gaan, bijvoorbeeld door aan de actuariële professional een motivering te vragen die een bepaalde visie (van de cliënt of werkgever) onderschrijft. En in dat geval kan een situatie ontstaan waarbij een andere partij het handelen als partijdig ervaart en mogelijk een derde partij een oordeel dient te vellen over (onder andere) de onpartijdigheid.

Van belang is dat de actuariële professional naar eer en geweten zijn of haar eigen mening kan geven zonder daarbij gehinderd te worden door belangen van partijen of personen in welke vorm dan ook. Alleen dan kan de actuariële professional zijn of haar controlerende of adviserende taken uitvoeren op een onpartijdige en onbevooroordeelde manier.

onpartijdigh

effectieve communicatie

17

Voor het eerst is in het Rv0 een afzonderlijk gedragsprincipe met betrekking tot communicatie opgenomen. Het is een aanvullende eis die voortkomt uit de Code of Professional Conduct³ die op Europees niveau is afgesproken. Het geeft aan dat communicatie en informatie steeds belangrijker worden. Van belang is *wat* er gecommuniceerd wordt, *wanneer* de communicatie plaatsvindt en vooral ook op welke wijze (*hoe*) er gecommuniceerd wordt. Maar wat wordt nu precies verwacht van de actuariel professional op het gebied van communicatie?

3 – De Code of Professional Conduct is ontwikkeld door de Actuarial Association of Europe (AAE) met het doel de kwaliteit van actuariel werk en professionaliteit te bevorderen, ten behoeve van het publiek en de gebruikers van actuariel advies.

De AAE-code is niet rechtstreeks van toepassing op individuele actuarissen, maar op alle AAE-lidverenigingen.

Wat?

Net als iedere professional heeft de actuariel professional in zijn of haar werk te maken met verschillende communicatievormen. Het kan gaan om het schrijven van een rapport, het uitleg geven aan collega's of een presentatie geven aan personen die buiten het actuariële werkkterrein werkzaam zijn. De actuariel professional heeft in de eerste plaats te maken met (periodieke) rapportages, specifiek uit te voeren analyses, het verstrekken van adviezen en het toetsen en beoordelen. Als vakinhoudelijk expert dien je niet alleen op de hoogte te zijn van alle relevante informatie over het onderwerp maar het stelt ook eisen aan de wijze van rapporteren. In artikel 7.2 van het Rv0 is een aantal eisen gesteld waaraan voldaan moet worden.

Naast de meer algemene eis dat de communicatie dient te passen bij de specifieke omstandigheden dient de actuariel professional bij de communicatie van de analyses en van een advies:

- 19 bekend te maken dat hij/zij de auteur is van de analyse of het advies;
- de hoedanigheid te vermelden waarin hij/zij optreedt;
- de opdrachtgever bekend te maken voor wie de analyse en/of het advies is bestemd;
- de scope van het werk bekend te maken;
- bekend te maken dat hij/zij beschikbaar is om de opdrachtgever aanvullende informatie en uitleg te geven over de reikwijdte, methoden, data, professionele oordelen en conclusies.

Bij aanvang van de werkzaamheden moet dus uitvoerig worden ingegaan op de vraagstelling, niet alleen om de vraag te begrijpen, maar ook om de achterliggende vraag boven tafel te krijgen.

De actuariel professional heeft zowel te maken met vakinhoudelijke collega's als met beslissers en belanghebbenden met een diversiteit aan achtergrond. Het betekent dat in de communicatie-uiting rekening moet worden gehouden met het kennisniveau, de belangen en de specifieke behoefte van het "publiek" voor wie de communicatie bedoeld is.

Wanneer?

In het Rv0 is expliciet vastgelegd dat de communicatie tijdig dient te geschieden. Het feit dat dit is opgenomen in het Rv0 benadrukt het belang hiervan. Het tijdstip waarop informatie beschikbaar moet zijn is vaak afhankelijk van de omstandigheden en de afspraken die gemaakt zijn. Hierbij wordt grofweg onderscheid gemaakt tussen rapportages enerzijds en adviezen en analyses anderzijds.

In geval van (periodieke) rapportages heeft de actuariel professional regelmatig te maken met harde deadlines. Dit kan voor zowel interne als externe rapportages gelden. De toezichthouder stelt diverse eisen en deadlines ten aanzien van het leveren van rapportages, ook wettelijke. Deze rapportages hebben vaak betrekking op verslaglegging. Verwacht wordt dat de actuariel professional op de hoogte is van de (wettelijke) deadlines in het kader van bedrijfsvoering. Tijdige communicatie over het eventueel niet halen van een deadline, dan wel over blokkades die (mogelijk) het halen van een deadline in gevaar brengen, is essentieel.

In het geval van adviezen en analyses spelen deadlines eveneens een rol, maar zal de actuariel professional in de regel ook meer aandacht moeten geven aan het begeleiden van de totstandkoming van het advies. Dit betekent dat de actuariel professional zich meer moet richten op het vroegtijdig overleggen met betrokken partijen om te komen tot een tijdige oplevering van het advies. Naast vakinhoudelijke kennis moet men zodoende kennis en ervaring hebben met het toepassen van een projectmatige aanpak en timemanagement.

Hoe?

In het RvO is vastgelegd dat de communicatie begrijpelijk moet zijn voor de beoogde gebruiker. Dit impliceert dat de actuariel professional in staat moet zijn om de complexe materie en het bijbehorende vakjargon in heldere en begrijpelijke taal voor de betreffende doelgroep te verwoorden. Tot voor kort lag de nadruk vooral op het vervaardigen van schriftelijke rapporten en adviezen. Daardoor lag bij de actuariel professional het accent vooral op het ontwikkelen van schriftelijke vaardigheden. Momenteel wordt meer een combinatie van zowel schriftelijke als mondelinge

communicatie toegepast en moet de actuariel professional ook de soft skills-kant versterken en verschillende gesprekstechnieken kunnen hanteren. Per slot van rekening wordt bij de oplevering van de analyse niet alleen een schriftelijk advies uitgebracht, maar wordt ook een toelichting op het advies gevraagd of een bijdrage aan een discussie.

Technologische ontwikkelingen en multimedia doen steeds meer hun intrede, ook in het domein van de actuariel professional, en het gebruik daarvan leidt tot andere dynamiek tussen betrokkenen. Het is een aspect waarvan

de actuariel professional zich bewust moet zijn om uiteindelijk de rapportage, advies of analyse goed naar voren te kunnen brengen. Het betekent dat de actuariel professional zich moet oriënteren op de mogelijkheden waarop, en de situatie en stijl waarin, gepresenteerd kan worden. Het past ook bij één van de basisprincipes van het RvO namelijk dat de actuariel professional er zelf zorg voor dient te dragen dat kennis en vaardigheden voldoende op peil zijn en blijven om adequaat het actuariële beroep uit te oefenen.

kernwaarden

colofon

⦿ **uitgave** Koninklijk Actuarieel Genootschap © 10 januari 2023
⦿ **tekst** AG-Commissie Kwaliteitszorg ⦿ **vormgeving** Stahl Ontwerp

Koninklijk Actuarieel Genootschap